''ఏడేనా అప్పల్రాజు'' దొరగారు స్టూలు మీదున్న కుడికాలు తీసి, ఆ స్థానే ఎడమ కాలు పెడుతూ సూరమ్మను అడిగారు.

సూరమ్మ అవునన్నట్లు తలవూపింది. రామయ్య స్టూలు మీదున్న దొరగారి ఎడమ కాలిని అందుకుని, నూనె పట్టించి 'మాసాజ్' చేస్తున్నాడు.

సూరమ్మ పక్కనే ఒదిగి నిల్చున్న అప్పల్రాజు రామయ్య చేతికి పట్టు దొరక్కుండా తప్పించుకుంటున్న దొరగారి ఎడమ కాలి పిక్కల్ని చూస్తూ నిల్చున్నాడు.

''ఏం చదివాడు?'' దొరగారు అప్పల్రాజుని చూస్తూ సూరమ్మను ప్రశ్నించారు.

ఉద్యోగం

సంఘమిత్ర

''సదువబ్బనేదు దొరా! ఏడు సదివి మానీసేడు. యీడయ్య పోయిన కాడ్నించి శానా యిబ్బందిగుంది. పెబువులు దయసూపాల'' —

''నీకు తెల్దేటే సూరమ్మా, అయ్య వుజ్జోగం యిడికిప్పించనానికి దొరగోరు శానా కట్టబడ్డారు,'' రామయ్య మధ్యలో అందుకున్నాడు.

సూరమ్మ దొరగార్ని కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా చూస్తూ నిల్చుంది.

దొరగారు 'నెపమెన్నక ఉపకారము చేయు నేర్పరిలా' చిన్నగా నవ్వారు.

''సర్లే! రేపట్నుండి పన్లో శేరు. ఇంట్లో అమ్మగారికి సాయంగా వుండాలి. ఏ పని చెప్తే ఆ పని చేస్తుండాలి'' — అప్పల్రాజుని చూస్తూ దొరగారన్నారు.

సూరమ్మ సంబరపడిపోయింది. అప్పల్రాజు కూడా సంతోషించాడు. గవుర్నమెంటుజ్జోగ వంటే నెలకి బోల్డు జీతం, సెలవులు వుంటై. జబ్బు సేస్తే మందూ, మాకూ కరుసు లాశే యిస్తుంట్రు'' అప్పల్రాజుకు మేస్త్రీ గురవయ్య చెప్పింది జ్ఞాపకం వచ్చింది.

సూరమ్మ దొరగారి వద్ద శలవు తీసుకుంది. అప్పల్రాజు వెళ్తూ, దొరగారికి చేతులు జోడించి దండం పెట్టాడు.

''యిదిగో రారే, అప్పల్రాజా'' రామయ్య కేక వేశాడు.

''ఆర్డరు కాగితం వొగ్గేసేవు. యిది నీ కాడే వుంచుకోవాల. శానా బద్రం సుమీ'' — రామయ్య అప్పల్రాజు చేతికి ఓ కవరందించాడు.

సూరమ్మ అప్పల్రాజు చేతుల్లోంచి ఆ కవరు తీసుకుని, జాగ్రత్తగా మడిచి, కొంగులో కట్టి బొడ్లో దోపుకుంది.

* * *

అప్పల్రాజు ఉద్యోగంలో చేరి మూన్రోజులైంది. రామయ్యది పక్క వీధే. ఉదయాన్నే వచ్చి కేక వేస్తాడు. అప్పల్రాజు తయారుగా వుండాలి. ఇద్దరూ కలిసి ముందు ఆఫీసుకు పోవాలి. అక్కడ మస్తరు వేయ్యాలి. తరువాత రామయ్యతోపాటు దొరగారింటికి రావాలి. అప్పల్రాజు దొరగారు చెప్పినట్లు అమ్మగారికి సహాయంగా వుంటున్నాడు. దొరగారి పిల్లలకు స్నానం చేయించడం, బట్టలు తొడగడం, స్కూలు వరకు దిగబెట్టడం, కూరగాయలు తీసుకు రావడం, వగైరా పనులు చేయవలసి వుంటుంది. అంతవరకూ అప్పల్రాజుకు బాగానే వుంది. చంటి పిల్ల — దొరగారి ఆఖరి అమ్మాయి ఏడిస్తే ఎత్తుకుని తిప్పడం, అది అశుభ్రం చేసిన బట్టల్ని ఉతకడం వంటి పనుల్ని మాత్రం ఎలా చేయాలో అర్థం కావడంలేదు. అప్పల్రాజు రామయ్యను అదే ప్రశ్నించాడు.

''సర్సరి, చంటిపిల్ల దొడ్డి గుడ్డ ... న్నావా? మీ అయ్య సేసేవోడు. ... సేసేవోడ్నే, తప్పేం నేదు'' రామయ్య ... మిచ్చాడు.

అవును. అప్పల్రాజు గమనిస్తున్నాడు. ... కాదు, ఆ ఇంట్లో వున్న మరో యిద్దరు ... మస్తరు చెప్పి, దొరగారింటికి వచ్చేస్తారు. ... ఈ పనీ తేడా లేకుండా దొరగారు, అమ్మ... పని చెబితే అది సిగ్గూ, అసహ్యం లేకుండా ... న్నారు. మరేమో మొన్న మేస్త్రీ గురవయ్య ... మెంటుజ్జోగులు ఆఫీసులంటూ, కంపె... వుంటరు. యిలాటి లేకి పన్లు సెయ్యరు'' ... చెప్పాడు. అప్పల్రాజు అదే మాట రామ... అన్నాడు.

''ఆడి మొకం, ఆడికేటి తెల్సు? కూ... కొడుకు'' రామయ్య కసిరేడు.

అప్పల్రాజుకు రామయ్య సమాధానం ... లేదు. 'అయితే ఈ గవర్నమెంటుజ్జోగంలో ... పీచర్ల యిల్లకాడ పన్లు సెయ్యాల్సిందేనన్న... అప్పల్రాజు అనుకున్నాడు. 'అంతే, అంతే' ... రాజుకు సూరమ్మ కనిపించింది.

మరైతే మేస్త్రీ చెప్పిందంతా అబద్ధమే...

* * *

మూడో రోజు సాయంత్రం —

అప్పల్రాజు యింటికొచ్చిందే తడవుగా, ... మీది గుడ్డల్ని గబగబ విప్పి ఉతకడం ప్రా... భించాడు.

''రోజూ ఈ ఉతుకుడేంట్రా, మీ అయ్య ... వోడు కాదా వుజ్జోగం? శవోరం గుడ్డలు క్షౌ...

[illegible] కొడుకు [illegible].

"[illegible] ఆ గుంటది రోజా [illegible] ఏడుపు. [illegible]. గుంటదేడిస్తే [illegible]" అప్ప్రలాజా విను[illegible].

మేస్త్రీ [illegible] "అప్ప్రవాజా! ఏటి [illegible]" అయా.

"[illegible] మాటిడి పొద్దెం. వంటిగుంటవి [illegible] ఏతో రోజంతా రాల్లు మొయిడం [illegible]" మూరమ్మ మేస్త్రీ [illegible] చేసింది.

"[illegible], మాత్తుందు. ఆడే సదురు[illegible]" మేస్త్రీ నవ్వుతూ, అప్ప్రలాజు తల్లికి [illegible].

మేస్త్రీ గురవయ్య కాసేపు ఆ మాటా, ఈ మాటా చెప్పాడు. అప్పలరాజుకు మేస్త్రీ చెప్తున్నదేం [illegible] లేదు. వుండుండి మధ్యలో అందు[illegible].

"గవున్నమెంటోల్లన్నవే, ఆల్నెవరో నీ కెరికా?"

సందర్భం లేకుండా అప్ప్రలాజు వేసిన ప్రశ్నకు మేస్త్రీ వాక్ప్రవాహం ఆగింది.

"ఎవ్వలా?" మేస్త్రీ అడిగాడు.

"ఆరే మీ వూరొచ్చినారని సెప్పేవు"

"ఆ! ఆ!" మేస్త్రీ జ్ఞాపకం తెచ్చుకున్నాడు.

"వాక్కు మాతరం ఏటెరికిరా! ఆ యేల గవున్నమెంటు ఆఫీసర్ల మంజెప్పి మా వూరొచ్చి, యాడెవరైనా 'కంబారితనం' సేస్తంద్రా అనడిగినార్రా. మాం ఒక పదిమంది ముంటం. పేర్లడిగి, మా కామందుల్తో ఏటో సెప్పారు. కాయితాలు రాయించినారు. తర్వాత మాకాల్తో ఎనాటి సంబంధం లేదనీ, గవున్నమెంటు ఆర్డు పెకారం మేం యిదుదలైపోనామని సెప్పారు. అంత్రేనా-నావీ వూరు పొంచ్చి తాపీ పని నేర్చినాము" మేస్త్రీ చెప్పాడు. మేస్త్రీ యిదివరలో ఈ కథ అప్ప్రలాజుకు చాలా మార్లు చెప్పాడు.

అప్ప్రలాజా నవ్వాడు. "సీ! నువ్వొత్తి కూలి ముండాకొడుకువి. నీకేటీ తెల్దు" అన్నాడు.

* * *

మర్నాడుదయం మేస్త్రీ పనికి పోవడానికి తయారై తాపీ, గజం బద్ద అందుకుని ముంజూరు దాటుతున్నాడు.

"గురవయ్య మావా!" అప్ప్రలాజా పిల్చాడు, బయట నిల్చుని.

మేస్త్రీ అప్ప్రలాజును చూశాడు. భుజాన చిన్న సలుగుంది. దానికో చిన్న మూట వ్రేలాడుతోంది. నిబ్బరంగా నవ్వుతున్నాడు.

అప్ప్రలాజా మీద మేస్త్రీకి రాత్రి నుండి బాగా కోపంగా వుంది. "కూలి ముండాకొడుకవి తిట్టే, నీకేటీ తెల్దు" అన్నందుకు.

అప్ప్రలాజా నవ్వుతూనే అన్నాడు. "గవున్నమెంటుజ్జోగం మానీసేను. గవున్నమెంటిచ్చిన జీతం డబ్బుల్కి దొరగారింటికాడ అడ్డమైన సాకిరీ సెయ్యడం నా సేతకాదు."

మేస్త్రీ ఏం మాట్లాడలేదు. అతడికి అప్ప్రలాజా సంగతి తెలుసు. అయితే, మేస్త్రీకి ఒక విషయం అర్థం కాలేదు. 'ఊరూరూ తిరిగి కంబారోల్ని కామందుల కాడ్నుండి యిదుదల సేయిత్తున్న గవున్నమెంటోల్లు శానా శానా మంచోల్లే. మరైతే యీ దొరల్నెంగతేటి? కామందుల కన్నా యీల్లు యేడాకు లెక్కువే సదివినట్టున్నారు. గవున్నమెంటోల్ల కీల్ల సంగతి తెల్దా? అప్ప్రవాజా లాంటి వుజ్జోగుల్నేత దొర్లు అడ్డమైన సాకిరీ సేయించుకోడవేటి?'

అప్ప్రలాజుకు మేస్త్రీ ఆలోచనలు అర్థమయ్యాయి. "అదంతేలే మావా! మనం సేత్తేనే కద, ఆల్లు సేయించుకుంట్రు" అన్నాడు.

*

మేనక- కోరిక

విశ్వామిత్ర: మేనకా ఏమి నీ కోరిక?
మేనక: స్వామీ...మీ అందమైన గెడ్డాన్ని నాకు బహూకరిస్తే మన ప్రేమకు గుర్తుగా నా జడకు సవరంగా వుంచుకుంటాను.

— డా. వేసారపు మాధవయ్య

Ram Kolluri CFP

A fee based portfolio manager, offers:

Objective investment advise
Low-risk portfolios & competitive returns
A strong & successful track record
Suitable for pension plans & personal portfolios
Free initial consultation & portfolio review

1-800-637-9955

Individual Asset Planning Corporation
Registered Investment Advisors
234 Nassau Street
Princeton, NJ 08542